

Republic of Namibia

African Development Fund

IMPLEMENTERING VAN MODALITEITE VIR GESERTIFISEERDE SAAD STELSEL

Duur van projek
1 April 2018 - 31 Desember 2022
5 jaar

Algehele doel

NAMSIP het ten doel vir die verbetering van huishoudelike voedsel sekuriteit, asook om 'n bydrae tot armoede vermindering te lewer

Inleiding

Die Namibie Landbou Meganisering en Saad Bevorderings Projek, NAMSIP, is 'n projek wat deur die ministerie van Landbou, Water en Grondhervorming, MAWLR, geïmplementeer is. Die mede finansierder van die projek is die Afrika Ontwikkelings Bank, AfDB, deur middel van 'n lening. Dit bestaan uit twee komponente elk, met twee sub komponente. Die eerste komponent is die waarde ketting verbetering met landbou meganisering en die saad stelsel verbetering as sub komponente. Die tweede komponent is institusionele ondersteuning met kapasiteits bou en projek bestuur as sub komponente. Die pamflet fokus op die gesertifiseerde saad stelsels verbetering waartydens die voorsiening van en toeganklikheid van kwaliteit saad deur boere, hanteer word.

Doelwitte

- Die verskerping van landbou produktiwiteit sodat die jaarlikse invoere van stapel voedsel/graan verminder kan word
- Fasilitering van werkskepping
- Die bevordering van huishoudelike inkomste en die verbetering van die lewensstandaarde van die landelike inwoners

Geografiese ligging

Die gesertifiseerde saad stelsel verbeterings sub komponent sal in die tien gewas produserende streke, die Zambezi, Kunene (noordelike deel), Omaheke, Otjozondjupa, Kavango Oos, Kavango Wes, Ohangwena, Oshikoto, Oshana, en Omusati streke, geïmplementeer word. Die streke is aangewys op grond van die aanwas van sade, gebaseer op goeie reënval patrone, gunstige klimaats toestande vir de doel, en 'n relatiewe groot aantal boere, wat met spesifieke graan gewasse in gewas produksie, betrokke is.

Begunstigdes

Individuele boere, kooperasies, boere verenigings, privaat instellings en saad verwerkers.

Voorgenome aktiwiteite

Gesertifiseerde saad stelsel bevordering is belangrik ter versekering van die tydig beskikbaarheid en toegang tot kwaliteit gesertifiseerde saad deur boere.

Deur middel van die sub komponente gaan die ministerie:

- i. Verskillende masjinerie en toerusting vir produksie en die verwerking van saad aanskaf
- ii. Die voorsiening en die installing van drie drup/besproeiings stelsels vir saad produksie by geïdentifiseerde MAWLR instellings, waarneem
- iii. Fasilitering van produksie van saad onder die droë gronden/of besproeiing en verspreiding van gesertifiseerde saad
- iv. die oprig van vyf volledige saad verwerkings aanlegte, insluitend die installasie van behoorlike toerusting, fasiliteer.

Die rol van die projek implementerings eenheid is die ko-ordinasie van die bogenoemde aktiwiteite, met die direktoraat van landbou navorsing en ontwikkeling, (DARD), wat vir die praktiese veld implementering van die aktiwiteite, verantwoordelik is.

Bydraes deur die begunstigdes

Die verwagting bestaan dat die begunstigdes 'n bydrae tot die projek deur middel van deelname in die aktiwiteite vir die aanwas van sade, en die aankope van gesubsidieerde fondasie en gesertifiseerde saad, sal aan die boere in die gewas produserende streke gegrond op die DCP beginsel, beskikbaar gestel word. Boere in die nie-gewas produserende streke van die land, sal ook in oorweging geneem word.

Implementerings Modaliteite vir die aanwas van sade.

Die ministerie sal:

- i. 'n versoek rig vir belangstellende boere, koöperasies, en ander entiteite in die tien gewas produserende streke, sodat hulle as potensieële saad verwerkers vir mahangu, mielies, sorghum geregistreer kan word
- ii. Die boere moet aangewys word na aanleiding van daargestelde kriteria vir die aanwas van sade
- iii. Alle aangewese saad verwerkers sal aan 'n verpligtende opleiding vir die aanwas van sade en saad keuses, deelneem
- iv. Die ministerie sal voorsiening maak vir saad van hoof stapel voedsel (mahangu, mielies, sorghum), teen 'n koste vir aangewese saad verwerkers vir tot meer as 'n maksimum van dertig hektaar
- v. Die saad verwerkers sal van gesubsidieerde ploëry, plant en skoffelwerk dienste voorsien word, gebaseer op die bestaande droë grond gewas produksie program (DCPP) vir tot 'n maksimum van dertig hektaar.
- vi. Voorsien tegniese ondersteuning (inspeksie, skoonmaak van sade, en die vervoer van onverwerkte gesertifiseerde saad van die boer se landerye, tot by die saad verwerkings aanleg) gedurende die aanwas van sade.

Implementerings modaliteite vir die bestuur en die beheer van saad verwerkings aanlegte

Die ministerie sal:

- i. Vyf saad verwerkings aanlegte op Omahenene (Omusati streek), Okashaan (Oshikoto streek), Katwitwi (Kavango Wes streek), Mashare (Kavango Oos Streek), en Katima Mulilo (Zambezi streek), oprig
- ii. Geregistreerde saad verwerkers werf, of dit nou 'n individu of saad koöperasie is, vir die aantering en die bestuur van die saad verwerkings aanleg
- iii. Kontraktuele ooreenkomste met suksesvolle operateurs sluit
- iv. Gesertifiseerde saad van gekontraakteerde saad verwerkers aankoop, teen 'n prys waarvoor daar tussen die ministerie en die saad verwerker, ooreengekom is
- v. Onverwerkte gesertifiseerde saad wat by regerings instellings vervaardig word, sal ook na die saad verwerkings aanlegte vir verwerking vervoer word
- vi. Gesertifiseerde saad sal aan die boere teen 'n gesubsidieerde prys, i.e. 50% van die normale prys in alle streke, beskikbaar gestel word.

Lys van die masjinerie en toerusting wat onder die gesertifiseerde saad stelsel verbetering verkry sal word.

Items	Hoeveelheid (oof vyf jaar)
1. Verkryging van saad (verskeie) en ander	
2. Verkryging van gesertifiseerde saad vooraf skoonmaak masjiene	8
3. 4x4 voertuie vir die tou van die bogenoemde masjiene	4
4. Tien ton vragmotors vir vervoer van sade na silos	2
5. Gesertifiseerde saad verwerkings toerusting	4
6. Toerusting en verpakkings materiaal vir gesertifiseerde sade	4
7. Saad trekkers (80-90 kva) met bypassend toerusting	5
8. Trekkers (60-70 kva) met bypassende toerusting	5
9. Prototype dors aanleg (mielie)	14

Kriteria waaraan die saad verwerkers moet voldoen

Kriteria	Saad kooperasies	Individuele saad verwerkers
1. Moet Namibiese burger wees	x	x
2. Lede moet agtien jaar en ouer wees	x	x
3. Bewyse van registrasie van kooperasie moet voorsien word	x	
4. Moet 'n saad produsent wees of gewillig wees om een te word	x	x
5. Grote van grond: die landery moet minstens drie hektaar of meer wees, vir doeltreffende saad produksie	x	x
6. Oor toegang tot grond beskik	x	x
7. Saad beskerming: die landery moet omhein wees, vir die beskerming van die saad teen diere	x	x
8. Landery afsondering: dit moet afsonderlike van ander wees, met dieselfde gewas, en/of dieselfde variëteit wat vir verskillende doeleindes aangewend word, i.e. saad vs graan, om saad besmetting te voorkom		x
9. Grond vrugbaarheid; moet instaat wees om grond vir beter standaard te bewerk	x	x
10. Toegangs pad vir inspeksie. Die landerye moet toeganklik vir inspeksie wees	x	x
11. Nuwe saad verwerkers moet geskiedenis van werk verskaf	x	x
i. Indien die landerye vir mahangu aangewend word en die boer sal graag wil kyk na mahangu produksie, sal hy/sy 'n jaar gracie periode ontvang. Hy/sy moet dan sade van dieselfde variëteit produseer, wat voor die gracie periode geplant is.		
ii. Hy/sy moet die gewasse terugploeg voordat dit geplant word.		

NAMSIP kontak besonderhede

NAMSIP Hoof kantoor

Ministrie van Landbou,
Water en Grondhervorming
Projek Direkteur of
Projek Koördineerder
Tel: +264 61 208 7081
OR +264 61 208 7002/3
Fax: +264 61 208 7082
Government Office Park
Luther Street
Eros
Windhoek

Name	Streke	Kontak nommers
Dr. Joshe Uheua	Omaheke	+264 81 2615735
Mr. Sedney Gaeseb	Otjozondjupa	+264 81 3358816
Mr. Daniel Hakweenda	Kunene North	+264 81 8983820
Ms. Irene Mundjele	Omusati	+264 81 8265744
Ms. Anna Shivute	Oshana	+264 81 1299991
Mr. Fillipus Namusheshe	Oshikoto	+264 81 2273992
Ms. Aina Shaanika	Ohangwena	+264 81 2738294
Ms. Katrina Moses	Kavango East	+264 81 8642497
Mr. Ladislaus Kudumo	Kavango West	+264 81 4426588
Mr. Victor Kamwi	Zambezi	+264 81 6407430